

Värmdö Tekniska Utbildningar Aktieföretag (AB), VTU

Org.nr. 556383-6757

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram efter tillsyn i Odengymnasiet i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Värmdö Tekniska Utbildningar AB att vid vite av 800 000 kronor senast den **19 oktober 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, och om det bedöms nödvändigt förelägga vid vite på nytt. Om föreläggandet inte följs, och missförhållandena på skolenheten även fortsatt bedöms vara allvarliga, kan det även bli nödvändigt att överväga en återkallelse av huvudmannens godkännande för den aktuella verksamheten.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14); 4 kap. 1 § gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)
- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 6 kap. 7-8 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för det nationella programmet samt ämnesplanerna.
- Lärarna ska genom en strukturerad undervisning ge eleverna ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.
- Lärarna ska se till att undervisningen utgår från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8-9 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilda eleven behöver för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (16 kap. 11 och 16 §§ skollagen; 4 kap. 12-14 §§ gymnasieförordningen)
- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att alla elever på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande i den omfattning de har rätt till och under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.
- Rektorn ska se till att eleverna på introduktionsprogrammen får en utbildning som är planerad så att de så snart som möjligt ska kunna antas till ett nationellt gymnasieprogram.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp och dokumentera skolenhetens resultat samt arbetet med trygghet och studiero.
- Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa.

- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras för den enskilda skolenheten.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö Tekniska Utbildningar AB att senast den **26 oktober 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt beslutar och informerar om betyg i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 15 §, 15 kap. 22-25 §§ skollagen; 8 kap. 2-3 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt beslutar och informerar om betyg i enlighet med författningarnas krav.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö Tekniska Utbildningar AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Huvudmannen och rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga brister i verksamheten vid Odengymnasiet som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs.

Skolinspektionens tillsyn visar bland annat att undervisningen vid Odengymnasiet inte utformas och genomförs på ett sådant sätt att alla elever, såväl elever på nationella program som elever på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de kurser och ämnen som eleverna läser. Det framkommer av Skolinspektionens utredning att elever vid Odengymnasiet inte får förutsättningar i form av tillgång till läromedel och laborationssalar för att kunna genomföra de moment som krävs för att nå kunskapskraven. Det framkommer också av utredningen att undervisningen vid Odengymnasiet inte innebär ett aktivt lärarstöd för alla elever eller att undervisningen är anpassad efter varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare visar utredningen att huvudmannen och rektorn måste se till att det för alla elever upprättas individuella studieplaner med det innehåll som författningarna anger. Utredningen har visat på att det finns allvarliga brister i elevers individuella studieplaner på samtliga av skolans program, såväl de nationella programmen som på introduktionsprogrammen. Tillsynen visar också att det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) inte sker utifrån författningarnas krav. Detta eftersom det inte finns kunskap hos de inblandade, såsom elever och APL-handledare, om vilka kurser, eller delar av kurser, som ska genomföras som APL eller som hittills har genomförts som APL. Därmed har inte huvudmannen och rektorn säkerställt att det arbetsplatsförlagda lärandet utgår från och omfattar målen för respektive ämnesplan. Vidare visar Skolinspektionens tillsyn att eleverna på yrkesprogrammen inte får arbetsförlagt lärande (APL) under minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden. Av utredningen framkommer också att huvudmannen och rektorn inte har säkerställt att eleverna på yrkesprogrammen vid Odengymnasiet får APL under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget.

Skolinspektionens tillsyn visar vidare att det vid skolenheten finns allvarliga brister i arbetet med särskilt stöd. Rektorn tar inte ansvar för att elevers behov av särskilt stöd utreds och i förlängningen att elever ges det stöd de är i behov av för att nå utbildningens mål. Därtill visar utredningen att alla elever inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas studiero. Av utredningen framkommer också att elevhälsan på Odengymnasiet inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Att skolenheten får till stånd ett förebyggande och hälsofrämjande arbete är av central betydelse för att skolenheten ska kunna åtgärda de många brister av allvarlig karaktär som har kunnat konstateras i verksamheten vid Odengymnasiet. Utredningen visar även att skolbiblioteket inte används i undervisningen och i skolans pedagogiska verksamhet för att stödja elevernas utveckling mot utbildningsmål.

Dessutom visar Skolinspektionens tillsyn att huvudmannen och rektorn inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten som innebär att kunskapsresultaten och resultaten av arbetet med trygghet och studiero följs upp och dokumenteras. Vid tiden för tillsynen finns inget fungerande systematiskt kvalitetsarbete som utgår från de nationella målen för gymnasieskolan. Avsaknad av ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete medför att också rektorns dokumenterade beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder saknas. Inte heller skolenhetens arbete med särskilt stöd och det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) följs

upp inom ramen för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete, vilket sannolikt är en bidragande orsak till att eleverna inte får den utbildning och det stöd de har rätt till. Skolinspektionen ser allvarligt på de konstaterade bristerna. Flera av bristerna är sådana att de fått, eller riskerar att få, påtagliga konsekvenser för eleverna vid skolenheten. Utredningen visar också att flera av de konstaterade bristerna har pågått på skolenheten under en längre tid. Mot bakgrund av det som framkommit gör Skolinspektionen bedömningen att flera grundläggande förutsättningar för att bedriva en god utbildning saknas vid Odengymnasiet. Bristerna avser överlag dessutom hela skolenheten. Av skäl som utvecklas nedan har Skolinspektionen därför förenat flertalet delar av detta beslut med vite. Skolinspektionen kan konstatera att Värmdö Tekniska Utbildningar AB och rektorn vid skolenheten måste vidta kraftfulla åtgärder för att alla elever vid Odengymnasiet ska få en utbildning enligt kraven i skollagen och övriga författningar.

Föreläggande vid vite

Undervisning och lärande

Undervisningen utgår inte från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Utredningen visar bland annat att det saknas möjlighet för eleverna att nå examensmålen som gäller för teknikprogrammet, eftersom skolan saknar tillgång till laborationsmöjligheter. Avsaknaden av laborationsmöjligheter innebär att det inte heller är möjligt för eleverna att följa ämnesplanerna i kurserna kemi och fysik då eleverna inte ges förutsättningar att praktiskt utföra de moment som ämnesplanerna anger. Utredningen visar också att rektorn inte säkerställt att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen för eleverna på hantverksprogrammet. Alla elever på programmet ges inte möjlighet att utföra alla moment som ska genomföras för att examensmålen ska kunna nås, eftersom vissa moment inte kan erbjudas ute på elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL) och inte heller i annan godtagbar form. Det framkommer också att det finns elever på detta program som överhuvudtaget inte erbjuds APL (se mer under avsnittet *Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram* nedan), eller som saknat detta under stora delar av sin skolgång, och som inte heller har getts möjlighet att genomföra APL-momenten skolförlagt, i den mån detta är möjligt. Flera av de APL-handledare som tagit emot elever för APL på sina arbetsplatser har inte kunskap om vilka kunskapskrav och examensmål som eleverna ska få möjlighet att utveckla under den del av utbildningen som är utlagt på APL.

Vidare framgår att eleverna inte på ett tillräckligt sätt informerats om målen med utbildningen. Eleverna är inte informerade om examensmålen, men inte heller förtrogna med ämnesplanernas innehåll, och känner inte till vilka kurser som ingår i deras APL. Om eleverna inte informeras om målen med utbildningen blir det inte heller tydligt för eleverna vilka krav skolan ställer eller vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

Att undervisningen inte utgår från examensmålen och ämnesplaner samt att eleverna inte informeras om examensmål och ämnesplanernas innehåll strider mot författningarnas krav och kan medföra att eleverna får svårare att uppnå nödvändiga kunskaper kopplat till kurserna, sitt program och dess examensmål. Den omständighet att huvudmannen i komplettering uppgett att det nu ska finnas möjlighet för eleverna att genomföra laborationer förändrar inte denna bedömning; huvudmannens uppgifter i denna del är vaga och det framgår inte heller på vilket sätt huvudmannen avser att ge de elever som saknat laborationsmöjligheter under stora delar av sin studietid möjlighet att ta igen det de missat.

Av skollagen framgår att det för varje nationellt program ska finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Enligt 16 kap. 21 § skollagen ska det finnas en ämnesplan för varje ämne. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen ska det av ämnesplanen framgå ämnets syfte, varje kurs som ingår i ämnet, det centrala innehållet för varje kurs, antalet gymnasiepoäng som varje kurs omfattar och kunskapskraven för varje kurs.

Enligt förordningen om examensmål för gymnasieskolans nationella program ska de examensmål gälla som framgår av förordningen. Dessa mål gäller enligt förordningen utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplan för gymnasieskolan. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2008/09:199, s. 117) ska examensmålen ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevernas första dag på programmet. Examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Enligt skollagen 4 kap. 14 § ska eleverna informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas. I läroplanen (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag och 2.6 Rektorns ansvar) för gymnasieskolan anges att elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studier förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Rektorn har ett särskilt ansvar för att eleverna får information inför utbildningens början, får en väl utformad introduktion i utbildningen, i ämnen och kurser samt får stöd att formulera mål för sina studier.

I ämnesplanen för fysik står det bland annat att fysik utvecklas ständigt i ett samspel mellan teori och experiment, där hypoteser, teorier och modeller testas, omvärderas och förändras. Undervisningen ska därför behandla teoriernas och modellernas utveckling, begränsningar och giltighetsområden. Den ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta teoretiskt och experimentellt samt att kommunicera med hjälp av ett naturvetenskapligt språk.

I ämnesplanen för kemi framgår bland annat att undervisningen i kemi ska behandla teoriernas och modellernas utveckling, begränsningar och giltighetsområden. Vidare står det att den ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta teoretiskt och experimentellt samt att kommunicera med hjälp av ett naturvetenskapligt språk. I examensmålen för teknikprogrammet framgår att mål för programmet bland är att utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om fysik, kemi och matematik med fokus på tekniska processer och att eleverna i fysik och kemi ska kunna undersöka,

beskriva och systematisera olika egenskaper hos tekniska objekt och processer. Vidare står att teori och praktisk tillämpning ska samverka och utbildningen ska ge eleverna kunskaper om och färdigheter i att samarbeta med andra.

I examensmålen för hantverksprogrammet framgår att mål med utbildningen bland annat är att utbildningen ska utveckla elevernas förmåga att använda yrkets fackspråk och kommunicera och samverka med kunder, uppdragsgivare och leverantörer. Eleverna ska lära sig ett serviceinriktat förhållningssätt och att utföra arbetet med kvalitet och ansvarskänsla samt att kunna arbeta enligt gällande arbetsmiljölagar och föreskrifter. Vidare står det att hantverksyrkets specifika karaktär kräver att teori och praktik samverkar och att eleverna får öva sin förmåga att lösa problem.

Elever som läser på ett nationellt program vid Odengymnasiet berättar i intervju med Skolinspektionen att de inte är medvetna om vilka examensmål som finns för det specifika program de läser. Eleverna säger att lärarna inte pratat med dem om det. På Skolinspektionens fråga om eleverna har märkt att innehållet i undervisningen är anpassat efter programmets karaktär eller inriktning svarar eleverna att de inte har märkt av det. Ett par elever ger dock exempel på att de har märkt av det i historia och svenska. I engelska berättar elever från hantverksprogrammet att de har fått lära sig ord och begrepp på engelska som är kopplat till frisöryrket, som är inriktningen på det nationella program de läser. Flera elever säger att de inte kan se någon koppling mellan det de läser om under lektionerna och det nationella program de studerar. Vidare berättar elever på hantverksprogrammet i intervju med Skolinspektionen att de inte blivit informerade om vilka delar av deras utbildning som delvis är förlagd till APL. Flera av eleverna berättar att de bara får diska och städa under tiden de är ute på sina APL-platser och säger vidare att när de har påtalat detta för lärarna på skolan har de fått till svar att det kan vara på det sättet under första året ute på APL-platsen.

Elever som läser på teknikprogrammet berättar att skolan inte har eller har haft tillgång till laborationsmöjligheter i kemi och fysik. I kemi 1 som samtliga elever läser säger eleverna att undervisningen har brustit en längre tid. Eleverna berättar att de i kemi 1 inte genomfört någon laboration överhuvudtaget under höstterminen 2017, eftersom det saknats tillgång till sal med möjlighet att göra detta.

Lärare i gymnasiegemensamma ämnen säger i intervju med Skolinspektionen att de tydliggör examensmålen för eleverna i början av en kurs men att de borde göra det oftare för att eleverna ska komma ihåg dem. En lärare som undervisar i kurser som delvis är förlagda till APL säger att hen har försökt förklara för eleverna varför de läser mot de kunskapskrav som de gör och att det i förlängningen har betydelse för elevernas kommande arbetsliv. En annan lärare som undervisar i en gymnasiegemensam kurs ger exempel på engelsk litteratur som eleverna har läst på teknikprogrammet för att diskutera den elektronik som finns i samhället och olika aspekter av övervakningssamhället.

Lärare med ansvar för elevernas APL på hantverksprogrammet vid Odengymnasiet säger att om eleverna av någon anledning inte kan genomföra de moment på APL som det är tänkt, försöker lärarna, i den mån de har möjlighet, i stället att ordna så att eleven ska träna på de momenten skolförlagt. Dock säger en av lärarna, tillika skolans APL-

samordnare, att de elever som inte har en APL-plats inte heller deltar i undervisningen av motsvarande moment på skolan på grund av hög frånvaro och därför inte, enligt APL-samordnaren, kommer att kunna klara kurserna och få en yrkesexamen. Vidare säger APL-samordnaren att vissa moment bara kan genomföras under elevernas APL – som exempelvis att kommunicera med och bemöta kunder när det gäller hantverksprogrammet –, och att det får konsekvenser för eleverna om de inte får möjlighet att praktisera dessa moment; och lärarna kan då inte bedöma eleverna i dessa delar av kurserna, vilket resulterar i att eleverna inte kommer att nå målen för programmet.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen intervjuat några av elevernas APL-handledare: totalt intervjuades sex APL-handledare. En av dessa uppger i intervjun att den enda informationen hen har fått från skolan angående elevens APL är att eleven ska vara på APL-platsen under vårterminen, och vilken inriktning eleven ska läsa. Handledaren säger också att den information som APL-handledaren fått från skolan om inriktningen inte heller stämmer med den inriktning som eleven faktiskt läser. Handledaren säger vidare att hen själv får försöka applicera informationen om inriktningen frisör till inriktningen stylist som eleven läser. Samtliga av de intervjuade handledarna säger att skolan inte har informerat om vilka kurser eller delar av kurser som är förlagda till elevernas APL. Skolan har inte heller, enligt flera av de intervjuade APL-handledarna, gett information om ifall en del av elevernas kurser som ska genomföras under APL ska bedömas eller vad syftet med elevernas APL är.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att han är medveten om att eleverna inte har kunnat genomföra alla de moment som ingår i elevernas kurser. Enligt rektorn har han fått information av skolans APL-samordnare att alla elever som delvis ska ha kurser förlagda till APL, inte har fått det. Vidare säger rektorn att skolan arbetar intensivt med att hitta platser till de elever som innevarande läsår går år 3 och som inte har haft APL under ett och halvt år. Vad eleverna som inte har APL-platser gör istället för att göra praktik vet inte rektorn. När det gäller eleverna som läser fysik 1 och 2 och kemi 1 på teknikprogrammet säger rektorn att skolan inte har någon plan för att eleverna ska kunna genomföra de moment som krävs innan kurserna är slut. "Det finns ingen strategi eftersom det inte finns någon tillgång till labbsalar. Vi får skapa labbsalar först" säger rektorn.

Huvudmannen har i komplettering till Skolinspektionen den 17 april 2018 uppgett att det numera ska finnas tillgång till laborationsmöjligheter på skolan.

Undervisningen innebär inte ett aktivt lärarstöd för eleverna

Skolinspektionen bedömer att undervisningen vid Odengymnasiet inte innebär ett aktivt lärarstöd för alla elever. Utredningen visar att eleverna inte ges ett aktivt lärarstöd i undervisningen i alla kurser och ämnen. Exempelvis genomför inte alla lärare strukturerade lektioner med ett tydligt mål och syfte och eleverna får inte tydliga beskrivningar och förklaringar i alla ämnen och kurser som de undervisas i. Elever uppger bland annat att de i ämnena kemi och fysik inte får tillräckliga svar på de frågor de ställer för att kunna slutföra uppgifterna i undervisningen. Tillsynen visar att

eleverna har saknat ett aktivt lärarstöd i flera ämnen och kurser under en längre tid, i flera fall i mer än en termin. Detta strider mot författningarnas krav.

I skollagen anges att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska läraren stimulera, handleda och stödja eleven och ge särskilt stöd till elever i svårigheter.

Elever uppger i intervju med Skolinspektionen att inte alla lärare ger dem tydliga instruktioner i alla ämnen eller kurser som eleven undervisas i. Elever ger exempel från bland annat matematik, svenska, fysik och kemi. Flera elever säger att de inte får den hjälp de behöver i fysik. Enligt eleverna kan läraren inte ge eleverna svar på deras frågor som de ställer under lektionerna. Vidare berättar elever att de inte heller får tydliga uppgifter av läraren kopplade till de kunskapskrav som finns i fysik. Elever säger att läraren i fysik inte heller delar de uppgifter de ska göra digitalt med dem vilket, enligt eleverna, bidrar till att de inte vet vad som krävs av dem eller vilka uppgifter de arbetar med. Vidare berättar elever att undervisningen i matematik är rörig och säger att de inte får den hjälp de behöver under lektionerna. I kemi berättar eleverna att de har haft lärare som har bett eleverna att "googla" efter svar när läraren inte kunnat ge dem svar på de uppgifter de haft i kursen. Vidare har, enligt eleverna, undervisningen i kemi brustit vad gäller att genomföra laborationer eftersom eleverna inte haft tillgång till sådan utrustning och eleverna har mest kollat på film under lektionerna i kemi under höstterminen 2017.

Vidare berättar elever att det finns en oro hos dem över att de inte vet var de befinner sig kunskapsmässigt i flera kurser. I en kurs i engelska berättar eleverna att de har lämnat in flera examinerande uppgifter till läraren, men att de inte har fått återkoppling på dem. Elever säger att det finns många klasskamrater som har F i kurserna kemi, fysik och svenska men att "ingen lärare tar tag i undervisningen och ser till att eleverna ges förutsättningar att få ett bra betyg". Vidare berättar elever att det saknas struktur kring elevernas gymnasiearbete och säger att det handlar om att eleverna får flera olika deadlines att förhålla sig till, men att de inte får handledning av ansvariga lärare för att kunna nå så långt som det är tänkt till dessa deadlines.

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök på skolan besökte utredare från Skolinspektionen olika lektioner. Under en av de lektioner som Skolinspektionens utredare närvarar vid i moderna språk (spanska steg 3 och 4) var det inte tydligt vilket mål och syfte lektionen hade. Vidare framgick det inte om läraren vände sig till de elever som läser steg 3 eller steg 4. Läraren, som undervisar elever från de båda kurserna samtidigt, läser under lektionen högt ur en lärobok och översätter ord för de elever som läser en av kurserna. Flera andra elever som läser den andra kursen i spanska sitter och arbetar enskilt och deltar inte i genomgången. På Skolinspektionens fråga till berörda elever om undervisningen i ämnet alltid ser ut så här berättar eleverna att det ofta är på det sättet att de får arbeta självständigt och att läraren endast vänder sig till de elever som läser spanska steg 3 och inte de elever som läser spanska steg 4. Under en lektion i fysik som Skolinspektionens utredare närvarar vid bekräftas elevernas bild av att de räcker upp

handen utan att få något svar av läraren på sina frågor. Det framgår inte heller vilket syfte lektionen i fysik har eller vilka uppgifter som är knutna till den genomgång som läraren har.

På Skolinspektionens fråga till rektorn om det brukar vara så att elever som läser en kurs i spanska får sitta och arbeta självständigt utan lärarledd undervisning, samtidigt som det i samma klassrum finns elever som läser en annan kurs i spanska, svarar rektorn att det brukar vara så och att det inte är en tillfällig lösning. Rektorn säger att det kommer att se ut på liknande sätt under hela vårterminen. Vad gäller bristen på ett aktivt lärarstöd under lektionerna i fysik säger rektorn att det inte finns några planer på att anställa en behörig lärare i fysik under vårterminen och att nuvarande lärare inte har någon lärarlegitimation. På Skolinspektionens fråga angående elevernas oro att de inte har genomfört alla moment i kurserna fysik och kemi svarar rektorn att han har haft kännedom om att det funnits en oro hos eleverna när det gäller kemi. Att det även gällde fysik har han inte haft kännedom om förrän nu när Skolinspektionens utredare berättat om vad eleverna uttryckt i intervju med Skolinspektionen.

I intervju med elevhälsan säger de att det var turbulent på skolan under vårterminen 2017 vad gäller undervisningen och bristande studiero men att det generellt fungerar bättre nu vad gäller ett aktivt lärarstöd och att det har skett en positiv förändring under höstterminen 2017. Vidare säger representant ur elevhälsan att eleverna som går på samhällsvetenskapsprogrammet år 3 har varit hårt drabbade av bristande undervisning och bristen på möjlighet att ge eleverna särskilt stöd. Rektorn säger i intervju att han är medveten om att eleverna på samhällsprogrammet år 3 har varit drabbade extra mycket och att det är många av dessa elever som har F i flera kurser. Rektorn säger även att skolan är medvetna om hur situationen ser ut för dessa elever och att de nu kommer att fokusera på de eleverna intensivt under våren.

I undervisningen tas inte hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande

Skolinspektionen bedömer att inte alla lärare tar hänsyn till elevernas olika behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande i undervisningen. Utredningen visar att undervisningen utformas till största delen likadant och läggs på en och samma nivå för alla elever oavsett vilka olika behov eleverna har. I undervisningen tas inte hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar och eleverna ges inte heller stöd och stimulans utifrån den kunskapsnivå de befinner sig på; detta medför att eleverna inte ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. Utredningen visar att bristerna i individanpassning förelegat under en längre tid. Det faktum att inte alla elever heller har tillgång till de läromedel som krävs för att kunna ta till sig av kunskaperna i de olika kurserna, har ytterligare försvårat förutsättningarna för lärarna att individanpassa undervisningen utifrån elevers olika behov. Att alla lärare inte anpassar metoder och arbetsätt i undervisningen till de elever som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås innebär att författningarnas krav inte är uppfyllda.

Enligt skollagen syftar utbildningen inom skolväsendet till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande

samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Enligt 15 kap. 17 § skollagen ska eleverna utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att se till att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg.

Elever berättar i intervju med Skolinspektionen att de alltid får arbeta med samma uppgifter i ett ämne oavsett om de har lätt eller svårt för det ämnet. Vidare säger elever att det förekommer att de får vänta in klasskamrater om de blivit klara med uppgifterna som läraren tänkt att klassen ska arbeta med. En elev berättar att det finns flera elever i hans klass som klagat över att läraren går för långsamt fram i undervisningen vilket innebär att de får vänta in klasskamraterna och "sitta av" resterande tid av lektionen till dess att alla elever är ikapp och har gjort klart uppgiften. En annan elev säger att hen inte har fått lyssna på inläst material vid nationella prov eller fått läromedel i form av böcker och att det har gått över ett år sedan eleven påtalade detta för skolan men att inget har hänt. Samma elev säger vidare att hen inte fått tillgång till något material i undervisningen som är anpassat efter hans behov, trots att lärare och elevhälsan känner till elevens behov. En tredje elev berättar att hen inte fått tillgång till digitalt läromedel under ett och halvt år trots att hen har dyslexi och är i stort behov av det.

Lärare säger i intervju med Skolinspektionen att det är ett stort gap mellan de elever som har störst svårigheter att ta till sig undervisningen och den grupp elever som har lätt för sig och att lärarna inte har någon lösning på hur skolan ska kunna möta alla elevers individuella behov. Lärare ger exempel på att elever kan få uppgifter med olika svårighetsgrad men uppger också att det kan vara svårt att utmana eleverna när de uppgifterna tar slut. En lärare säger att elever som snabbt blir klara med en uppgift kan få hjälpa de elever som inte är färdiga med uppgiften. Lärarna i intervjun berättar att den största bristen på skolan är tillgång till läromedel och att elever inte har möjlighet att repetera uppgifter eller läsa på inför kommande lektioner. En lärare säger att på hantverksprogrammet delar en hel klass på en lärobok. Enligt lärarna har inte eleverna tillgång till läromedel som undervisningen i de olika ämnena kräver. Flera lärare säger att de är tvungna att kopiera upp stenciler i stor omfattning till eleverna för att lärarna ska kunna genomföra lektioner överhuvudtaget.

Elevhälsan säger i intervju med Skolinspektionen att de inte tror att lärarna individanpassar undervisningen. Tidigare har elevhälsan fått till sig att eleverna har varit missnöjda med undervisningen men att det har skett en viss förbättring nu. På Skolinspektionens fråga om lärarna utmanar de elever som lätt når målen säger elevhälsan att elevhälsan i regel pratar med lärarna om de elever som inte når målen. Vidare säger elevhälsan att lärare och elevers brist på tillgång till läromedel är ett stort problem på skolan. Elevhälsan säger att de ofta hör lärare som uppger att de behöver tillgång till läromedel och olika material för att kunna anpassa undervisningen efter

elevernas behov. Vidare säger elevhälsan att många elever på skolan har behov av böcker i undervisningen vilket inte tillgodoses.

Rektorn säger i intervju att det är hans upplevelse att lärarna individanpassar undervisningen genom att de har en genomgång i början av varje lektion och i de fall eleverna behöver ytterligare förklaringar är det rektorns uppfattning att lärarna ger det. Vidare kan inte rektorn ge några exempel på hur han har säkerställt att eleverna får en undervisning som är anpassad efter varje enskild elevs erfarenheter, förutsättningar och behov. När det gäller undervisningen i spanska steg 3 och steg 4 (se mer under bristen gällande att undervisningen inte innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna ovan) där eleverna är schemalagda att undervisas i två olika kurser under samma lektionstillfälle säger rektorn att han inte granskat undervisningen utifrån att den ska vara individanpassad. Vidare säger rektorn att de på skolan har pratat om att starta ett introduktionsprogram för att komma runt problemen att elever på olika nivåer läser olika kurser samtidigt i samma klassrum. Rektorn berättar att det inte fanns läromedel på skolan när terminen startade i augusti 2017 på grund av att licenserna till de digitala läromedel som skolan tidigare hade haft tillgång till inte längre gällde. Läromedel som köpts in efter det har inte täckt elevernas behov säger rektorn och bekräftar även att det finns elever som inte har haft tillgång till digitalt läromedel och som har ansetts vara i behov av det under ett och ett halvt år.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövligt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera allvarliga brister i skolenhetens arbete inom området *Undervisning och lärande*. Det har bland annat framkommit att undervisningen inte utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. Det har även framkommit att det i undervisningen inte i tillräcklig omfattning tas hänsyn till elevernas olika behov och förutsättningar eller att alla eleverna ges ett aktivt lärarstöd.

Skolinspektionen har vid sin tillsyn av skolenheten även kunnat konstatera brister inom ett antal andra områden, flera av dem allvarliga. Bland annat har omfattande brister kunnat konstateras i arbetet med särskilt stöd samt i studieron (se mer längre fram i detta beslut). Utredningen visar att bristerna i undervisningen – som beskrivits

närmare ovan – har ett nära samband med bristerna inom nyssnämnda områden. När så många förutsättningar för att bedriva en god utbildning brister är risken överhängande att eleverna inte når målen för utbildningen. Det är inte osannolikt att bristerna bidragit till att det var en betydligt lägre andel av eleverna (72 procent) vid skolan som avslutade utbildningen läsåret 2016/17 som fick en gymnasieexamen, än i riket i övrigt samma läsår (88 procent). Mot denna bakgrund är det angeläget att bristerna i skolans undervisning snarast rättas till.

Utredningen visar att bristerna i undervisningen har pågått under en längre tid. Av rektorns, elevhälsans och lärares uppgifter framgår att flertalet brister i undervisningen funnits sedan i vart fall augusti 2017, men att flera av bristerna konstaterades vid skolenheten redan under läsåret 2016/17. Särskilt hårt drabbade är de elever som startade sin utbildning vid skolenheten i augusti 2015.

Med hänsyn till att bristerna i undervisningen är allvarliga, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det inte framkommit några särskilda skäl som talar för att det skulle vara obehövt, ska Skolinspektionen förena föreläggandet i denna del med vite.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tillsyn visar på omfattande brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Tillsynen visar bland annat att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Tillsynen visar också att elever inte alltid ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att eleven har behov av.

Av utredningen framgår att det finns många elever på skolenheten som har omfattande frånvaro över tid och som till följd av frånvaron har missat så mycket av undervisningen att lärarna saknar underlag för att kunna bedöma elevernas kunskapsnivå. Några av dessa elever har initialt av lärare bedömts kunna få sina behov av stöd tillgodosedda genom extra anpassningar, men de extra anpassningar som satts in har inte lett till att elevernas omfattande frånvaro brutits, och har alltså över tid inte gett önskad effekt på elevernas möjligheter att nå kunskapskraven. Trots att de extra anpassningarna inte fått önskad effekt, och eleverna fortsatt haft hög frånvaro, har ifrågavarande elever inte blivit utredda för särskilt stöd. Att elever på grund av hög frånvaro uppvisar sådana stora kunskapsluckor att lärare inte kan bedöma elevernas kunskaper utgör grund för att skyndsamt utreda elevernas behov av särskilt stöd, vilket ansvariga på skolan alltså inte har gjort. Detta är inte förenligt med de krav på skyndsamt utredning som skollagen ställer.

Det framkommer även att det vid skolan finns flera elever som inte hade godkända betyg från grundskolan när de togs emot på Odengymnasiet och som efter att ha läst två och en halv termin på Odengymnasiet fortfarande inte har uppnått kunskapskraven för E i något eller några grundskoleämnen. Av utredningen framgår

att dessa elevers behov av särskilt stöd inte har utretts skyndsamt, och för vissa av eleverna har behovet av särskilt stöd inte utretts över huvud taget trots att ansvariga på skolan redan vid tidpunkten för skolstarten i år 1 fick kännedom om att eleverna inte uppnått kunskapskraven i ett eller flera grundskoleämnen. Istället för att utreda och kartlägga dessa elevers behov av särskilt stöd och därmed ta reda på hur elevernas stödbehov kan tillgodos på bästa sätt har fler kurser, i olika ämnen, lagts på dessa elever för att de ska läsa i kapp de ämnen de inte klarat av i grundskolan. Detta har inneburit att eleverna i fråga, som sedan tidigare har stora kunskapsluckor, hamnat i en situation där de både förväntas klara av att läsa sin gymnasieutbildning på helfart och därutöver parallellt läsa ikapp ämnen på grundskolenivå som de inte har godkänt i. Konsekvensen för dessa elever har, i många fall, blivit att antalet kurser eleverna fått F i ökat för varje termin till följd av att eleverna saknat grundläggande kunskaper för att kunna ta till sig av undervisningen på efterkommande kurser som innehållsmässigt bygger på varandra. Det beskrivna är inte förenligt med de krav som ställs i skollagen på att elever ska utredas skyndsamt.

Det är angeläget att de elever i ovan beskrivna elevgrupper som har befarade behov av särskilt stöd, och som ännu inte blivit utredda, snarast utreds och att det särskilda stöd sätts in som utredningen visat att eleven behöver.

Att så pass många elever inte blivit utredda för särskilt stöd, trots att det framkommit att en sådan utredning behövs, visar på att det finns brister i skolans arbetssätt kring särskilt stöd. Skolan behöver se över sina rutiner och arbetssätt så att elevers behov av särskilt stöd når elevhälsa och rektor och att elever blir skyndsamt utredda i enlighet med de krav som skollagen ställer. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds alls, eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som denne har rätt till enligt skollagen. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektor att veta att eventuella åtgärder som sätts in verkligen är adekvata och motsvarar elevens behov och därmed hjälper eleven.

Utredningen visar också att det finns elever på skolenheten, som visserligen har utretts för särskilt stöd, men som inte får det särskilda stöd som utredningen visar att eleven har behov av. Det framkommer att detta bland annat beror på att tillgången på speciallärare är begränsad. Att elever inte ges särskilt stöd på det sätt eller i den omfattning som en utredning visar att de har behov av strider mot skollagens krav.

Mot ovanstående bakgrund kan Skolinspektionen konstatera att skolenhetens arbete med särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det

inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska även framgå av åtgärdsprogrammet när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsan utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Skolinspektionen har under tillsynen begärt att få ta del av en sammanställning av elevernas närvarostatistik på Odengymnasiet. Av utskrifter från skolans digitala system för att rapportera frånvaro framgår att det finns flera elever på samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och hantverksprogrammet i år 3 som har en total närvaro på 50 procent eller lägre under vårterminen 2017. För samma nationella program finns flera elever som under höstterminen 2017 har 40 procent närvaro eller lägre. Några elever har lägre än 20 procent närvaro under samma termin. För elever i år 1 på hantverksprogrammet och samhällsprogrammet finns det elever som under höstterminen 2017 endast har 30 procent närvaro eller lägre.

Elevhälsan berättar i intervju med Skolinspektionen att elevernas frånvaro på skolenheten är ett problem och att frånvaron bland eleverna generellt är hög och att elevhälsan borde blivit inkopplade på frågor som rör elevernas frånvaro mycket tidigare.

I intervju med Skolinspektionen berättar lärare att det finns elever på skolenheten som inte når kunskapskraven på grund av hög frånvaro och som av lärare bedömts vara i behov av utredning för särskilt stöd men där någon utredning inte har påbörjats. Lärare säger att det finns flera elever som inte når kunskapskraven i ett eller flera ämnen och som inte går till skolan för att de istället väljer att förvärvsarbeta. Vidare berättar lärare att skolan planerar för och avsätter tid för att påbörja utredningar av elever om deras behov av särskilt stöd men att eleverna inte dyker upp till inbokade tider och att skolan då inte kan utreda elevernas stödbehov. Skälet till att dessa elever inte når kunskapskraven är, enligt lärarna, inte begränsningar i elevernas inlärningsförmåga utan att eleverna är frånvarande i så hög omfattning att lärarna inte kan bedöma deras kunskapsnivå och då får eleverna F i betyg.

Elevhälsan berättar att det finns många elever som kommer från grundskolan utan godkända betyg och säger vidare att dessa elever inte går på ett introduktionsprogram vilket innebär, enligt elevhälsans representant, att eleverna ska få hjälp av speciallärare i den klassen eleven går. Enligt elevhälsans representant har det varit tungt för de eleverna, och det finns flera elever i år 3 som fortfarande inte är godkända i grundskoleämnen. En orsak till det är att det tidigare inte funnits tillgång till speciallärare på skolan, säger elevhälsan. På Skolinspektionens fråga om de elever som går i år 3 och som har haft F över tid, i flera kurser eller ämnen, blivit utredda för särskilt stöd säger en representant ur elevhälsan att vissa elever blivit utredda men inte alla. Enligt elevhälsan finns det många elever som har F i flera gymnasiekurser i år 3

och flera elever som har F i grundskolämnen i år 3 och som inte har ett åtgärdsprogram upprättat.

Rektorn säger i intervju att det finns ett tidsmässigt glapp från det att det visat sig att extra anpassningar inte fungerar för en elev till dess att en utredning om särskilt stöd påbörjas för eleven och tidpunkten när det ska utredas om eleven är i behov av särskilt stöd. Vad det beror på att elever inte utreds för särskilt stöd kan inte rektorn svara på. Att det bara finns sex beslutade åtgärdsprogram, trots att det finns många elever på skolan som inte når kunskapskraven för betyget E, kommenterar rektorn med att "det verkar vara väldigt tunt". Vidare säger rektorn att de är på gång med att göra uppföljningar av de eleverna som inte har uppnått kunskapskraven för E i betyg. Rektorn säger också att han är medveten om att det finns elever som går i år 3 som har F i grundskoleämnena och att det finns flera elever i år 3 som har F i flera gymnasiekurser. Enligt rektorn ska elever som har F i betyg prioriteras. På Skolinspektionens fråga om rektorn har reagerat på att det är ett så stort glapp mellan antalet beslutade åtgärdsprogram och antalet elever med återkommande och hög frånvaro säger rektorn "jag har i alla fall inte gjort något åt det". Rektorn berättar att skolan har tagit fram en rutin för att främja närvaro i slutet av november 2017 men att de inte har följt upp rutinen.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn finns det sex åtgärdsprogram beslutade på skolan och ett under upprättande. Åtgärderna som beskrivs i dessa åtgärdsprogram är bland annat enskild undervisning med speciallärare och att eleven får hjälp med planering samt att det finns tillgång till resurslärare vid behov men också att elever har ett anpassat schema.

Lärare berättar i intervju med Skolinspektionen att elever som enligt beslutat åtgärdsprogram har som åtgärd att få enskild undervisning av speciallärare inte får sitt behov tillgodosett. Specialläraren arbetar bara på skolan ett par dagar i veckan. "De stödåtgärder som ges eleverna begränsas av de timmar som speciallärarna rent fysiskt befinner sig på skolan", säger en lärare. Övriga dagar får eleverna som specialläraren arbetar med inte sitt behov av särskilt stöd tillgodosett.

Elevhälsan säger i intervju med Skolinspektionen att eleverna som går på något av introduktionsprogrammen på skolan inte får det särskilda stöd de är i behov. En representant ur elevhälsan säger att skulle vi göra rätt skulle vi uppskattningsvis haft 40 åtgärdsprogram, men det har vi inte på skolan idag. Elevhälsan säger att det finns många elever som kommer till Odengymnasiet och har misslyckats under många år i grundskolan och för de eleverna behövs det mer stöd än elevhälsan kan erbjuda. Vidare säger elevhälsan att de på skolan inte kan tillgodose elevernas behov fullt ut.

I intervju med rektorn säger han att skolan kan tillgodose behoven som utredningarna om särskilt stöd har visat, i de fall där ett åtgärdsprogram har upprättats. Vidare säger rektorn att det säkert finns elever skolan inte har lyckats med att tillgodose behovet för.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de

krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid tillsynen kunnat konstatera omfattande brister inom området särskilt stöd. Tillsynen visar bland annat att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Tillsynen visar också att det finns elever vid skolan som är i behov av särskilt stöd, men som inte får sådant stöd.

De brister i arbetet med särskilt stöd som kunnat konstateras måste betecknas som allvarliga. Bristerna påverkar många elever och de elever som drabbas av bristerna är framför allt sådana som får betraktas som särskilt utsatta. Utredningen visar också att bristerna pågått under en längre tid; det finns exempel på elever som inte blivit utredda för särskilt stöd trots att deras behov varit kända under flera år. Det är högst sannolikt att bristerna under denna tid haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Om bristerna inte rättas till riskerar konsekvenserna för de drabbade eleverna att på sikt bli mycket omfattande. Det är således angeläget att bristerna inom detta centrala område snarast rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena förelägandet i denna del med vite. Grund för denna bedömning är också de övriga brister av allvarlig karaktär som konstaterats i detta beslut.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Eleverna på yrkesprogrammen får inte arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper för uppdraget

Skolinspektionen bedömer att det på skolenheten inte säkerställs att alla elever på hantverksprogrammet får arbetsplatsförlagt lärande, APL, under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget. Utredningen visar bland annat att alla handledare exempelvis inte fått information om vilket centralt innehåll och vilka kunskapskrav som eleven ska arbeta mot och vilka moment eleverna förväntas göra under det arbetsplatsförlagda lärandet. Utredningen visar även att det finns elever som helt saknar APL-plats och att skolan inte tagit sitt ansvar för att tillhandahålla eleven en sådan plats. Detta bristande ansvarstagande har

pågått under en avsevärd tid. Vid Skolinspektionens besök finns det flera elever som helt saknar APL-plats. Det framkommer också av utredningen att skolan inte har kvalitetssäkrat elevernas arbetsplatser under lång tid. Dessutom visar tillsynen att alla elever på hantverksprogrammet inte får 15 veckors APL vilket de enligt skollagen har rätt till. Det arbetsplatsförlagda lärandet som erbjuds eleverna vid Odengymnasiet uppfyller därmed inte de krav som finns för utbildningen.

Av skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Av gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i minst 15 veckor. För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitats som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

Elever som varit ute på APL berättar i intervju med Skolinspektionen att skolans personal aldrig, eller endast vid något enstaka tillfälle, besökte deras arbetsplats under APL-tiden. Vidare säger elever att de inte har fått information från skolan om vilken del eller delar av kurser som är förlagda till APL. Elever berättar också att de själva har ordnat med APL-plats och att skolan inte har haft kontakt med elevernas handledare på APL-platsen. Ett par elever berättar att skolans APL-samordnare har kontaktat elevernas handledare. Samma elever säger också att det är deras APL-handledare som ska bedöma elevernas kunskaper. Vidare berättar elever att de inte har haft APL under längre perioder på grund av att skolan inte har kunnat erbjuda arbetsplatser som tar emot elever för APL. På Skolinspektionens fråga om eleverna som inte har en APL-plats att gå till istället genomför de momenten av undervisningen på skolan, svarar eleverna att de som inte har en APL-plats får använda tiden som de skulle ha varit ute på en arbetsplats till att försöka leta efter en ny arbetsplats som är villig att ta emot eleven. Enligt eleverna är det för tillfället endast två av tolv elever i år 2 på hantverksprogrammet som har en APL-plats.

Skolans APL-samordnare berättar i intervju att det är hon som har ansvaret för elevernas APL, och att det på Odengymnasiet sedan länge saknas en grundläggande struktur kring elevernas APL; detta var fallet redan när hon tillträdde sin tjänst vid skolan i augusti 2017, säger hon. Enligt APL-samordnaren fungerar det mycket bättre nu men skolan har en bit kvar. Eleverna har inte, enligt APL-samordnaren, blivit informerade om att de behöver 15 veckor APL för att få ut sin yrkesexamen och det fanns inte heller några befintliga kontakter med praktikplatser etablerade när APL-samordnaren tillträdde sin tjänst i augusti 2017. Vidare framkommer det att det finns drygt tio elever inom båda inriktningarna på hantverksprogrammet år 3 som inte har haft APL under hela år 2 och inte heller under år 3. Enligt APL-samordnaren kommer inte de här eleverna till skolan vilket gör det ännu svårare att hitta en praktikplats åt dem. Vidare säger APL-samordnaren att det saknas dokumentation kring elevernas tidigare APL. På Skolinspektionens fråga om huvudman och rektor har säkerställt att eleverna på hantverksprogrammet får APL i den omfattning de har rätt till säger samordnaren att de inte har gjort det. Enligt APL-samordnaren är vissa av elevernas APL-platser kvalitetssäkrade men inte alla och enligt samordnaren kommer besök på elevernas APL-platser att ske i vår.

Rektorn bekräftar APL-samordnarens bild av att eleverna inte får den APL de har rätt till. Vidare säger rektorn att det har varit ett problem att alla elever inte har APL, men att APL-samordnaren arbetar intensivt för att försöka lösa det för eleverna på hantverksprogrammet år 3. På Skolinspektionens fråga vad eleverna som inte har en APL-plats att gå till får göra under den tiden som deras klasskamrater är ute på APL svarar rektorn att han inte vet.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen intervjuat sex APL-handledare. Ingen av de intervjuade handledarna kunde berätta om vilka av elevernas kurser eller delar av kurser som är förlagda till APL-platsen eller hur deras uppdrag som APL-handledare ser ut. Vidare framkom det att ingen av de intervjuade visste vilket centralt innehåll som eleverna ska arbeta mot eller om det finns delar av kurserna som ska bedömas under APL. Vidare berättade de intervjuade att ingen från skolan varit ute på elevernas arbetsplatser för att kvalitetssäkra dem eller för att genomföra ett trepartssamtal mellan lärare, APL-handledare och elev. En handledare säger att det vore önskvärt att det sker. Två handledare berättar att de haft elever från Odengymnasiet som gjort sin APL hos dem under mer än två terminer var men att de inte vid något tillfälle haft besök från skolan eller samtalat om elevernas lärande utifrån att eleverna läser kurser som kan eller är delvis förlagda till APL-platsen. En handledare säger i intervju att hen aldrig hört talas om några kurser överhuvudtaget, bara att eleven ska närvara på APL-platsen.

Elever som läser på ett introduktionsprogram får inte en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen för Odengymnasiet inte säkerställer att eleverna på introduktionsprogrammen får en utbildning som har en klar målsättning och som planeras så att eleverna förbereds för arbete och vidare studier. Utredningen visar att huvudmannens plan för introduktionsprogrammen inte är implementerad i verksamheten vid Odengymnasiet. Planen för utbildningen på introduktionsprogrammen tillsammans med den individuella studieplanen och, i förekommande fall åtgärdsprogram, ska ge den stadga och samtidigt den flexibilitet som är absolut nödvändig för att eleven ska kunna ges en utbildning med en klar målsättning och som medför att eleven så snart som möjligt förbereds för vidare studier eller arbete.

Då introduktionsprogram, till skillnad från nationella program, saknar nationellt sammanställda programstrukturer och examensmål fyller den individuella studieplanen, som ska finnas för varje elev, en extra viktig funktion för elever på introduktionsprogrammen. Av utredningen framgår att alla elever som läser något introduktionsprogram inte har en färdigställd individuell studieplan som beskriver vilka kurser och ämnen eleven ska läsa inom sitt introduktionsprogram. Det finns åtskilliga brister och felaktigheter i flera av de individuella studieplaner som har upprättats för eleverna på introduktionsprogrammen. Bland annat saknas i en del av elevernas individuella studieplaner information om vilka ämnen eller kurser eleven ska läsa, och i vissa fall även vilka ämnen eleven har läst. Det saknas också i en del av studieplanerna uppgifter om när pågående ämnen och kurser förväntas bli klara. Inte heller finns motivationshöjande insatser inlagda i elevernas individuella studieplaner.

Vidare anger de individuella studieplanerna att elever ska läsa grundskoleämnen, som de inte fått minst E i, under hela sin gymnasietid parallellt med gymnasiekurser. Att individuella studieplaner innehåller bristfällig eller felaktig information, gör att planeringen av elevernas utbildning försvåras och riskerar att leda till att eleverna inte kommer vidare i sin utbildning så snart som det är möjligt: att eleverna ges en sådan möjlighet är ett av introduktionsprogrammets mest grundläggande syften. Ytterst innebär detta att eleverna riskerar att gå miste om den utbildning de har rätt till.

Utredningen visar att skolan har brustit under en längre tid, i flera fall under mer än fyra terminer, med att planera utbildningen för eleverna på introduktionsprogrammen. Detta har medfört att många elever inte kommer att klara av utbildningen och eleverna har därmed inte getts förutsättningar för fortsatta studier eller arbetslivet. Det anförda innebär att Odengymnasiets arbete på detta område inte lever upp till författningarnas krav.

Enligt skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på och om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, elevens studier i grundskolans ämnen och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen om eleven följer ett introduktionsprogram. I förarbetena till skollagen anges att huvudmannens plan för utbildningen, i kombination med elevens individuella studieplan, ger den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning. Vidare anges att den individuella studieplanen ska följas upp, utvärderas och revideras vid behov i samråd med eleven och i förekommande fall dennes vårdnadshavare. I planeringen spelar studie- och yrkesvägledare en viktig roll för att stödja eleverna i deras studie- och yrkesval (prop. 2009/10:165 s. 455).

Lärare berättar i intervju med Skolinspektionen att elever på Odengymnasiet tas emot på nationella program trots att de inte är godkända i de ämnen som krävs från grundskolan och att dessa elever får läsa ihop med övriga elever på de nationella programmen. Enligt elevhälsan stämmer det inte att de ifrågavarande eleverna är mottagna på nationella program, utan alla elever som inte har minst E i grundskoleämnena läser ett introduktionsprogram. Detta har dock, enligt elevhälsan, inte fungerat för eleverna. Representant ur elevhälsan säger att skolan har försökt att pussla ihop elevernas scheman så att de ska få sin grundundervisning samtidigt som de gått tillsammans med elever på gymnasienivå. Det har varit tungt för de eleverna säger elevhälsan. Enligt representant ur elevhälsan har det tidigare varit struligt med elevernas scheman och för de elever som nu går år 2 och år 3 och inte är godkända i grundskoleämnena, försöker skolan att hjälpa eleverna att hinna i fatt och göra det bra inför kommande hösttermin.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att han är medveten om att det finns elever i år 3 som läser ett introduktionsprogram och som fortfarande inte har godkända betyg i sina grundskoleämnena. Vidare säger rektorn att de eleverna får undervisning av speciallärare och/eller undervisas i en mindre grupp. På Skolinspektionens fråga till

rektorn om skolan har vidtagit några utvecklingsåtgärder för att förbättra förutsättningarna för eleverna på introduktionsprogrammen att nå kunskapskraven säger rektorn att han tillsammans med huvudmannen har varit ute och tittat på andra lösningar för de eleverna.

Skolinspektionen har tagit del av 10 individuella studieplaner som, enligt huvudmannen, gäller för elever som går på något av introduktionsprogrammen. Utifrån dessa planer kan Skolinspektionen bland annat konstatera att det inte anges i någon av de individuella studieplanerna vilket av introduktionsprogrammen eleven läser. I samtliga fall är introduktionsprogrammen planerade att pågå i tre år och det förekommer att undervisning i behörighetsgivande grundskoleämnen är planerade till elevens andra eller tredje år på skolan. Det finns också exempel på att grundskoleämnen, enligt studieplanen, ska pågå under hela elevens gymnasietid. I två fall anges att eleverna ska läsa grundskolematematik under perioden augusti 2016 till juni 2019. Eleverna har dock blivit betygsatta (F) i juni 2017. Samtliga studieplaner innehåller lika många, eller nästan lika många gymnasiekurser som för de nationella programmen (2500 poäng). Det framgår att eleverna läser grundskoleämnen och påföljande gymnasiekurser parallellt. I något fall har också gymnasieämnet avslutats före grundskoleämnet. Det framgår inte i någon av de individuella studieplanerna om det finns ytterligare insatser som är gynnsamma för elevens utveckling och som ingår i elevens utbildning.

Huvudmannen har inkommit med kompletterande kommentarer till Skolinspektionen den 23 februari 2018 vad gäller huvudmannens plan för Odengymnasiets introduktionsprogram och enligt den informationen har Odengymnasiet elever inskrivna på följande introduktionsprogram: programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion och preparandutbildning. Enligt huvudmannen har samtliga introduktionsprogram vid Odengymnasiet (programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion hantverk och preparandutbildning) elever i alla tre årskurser vid skolenheten. Vidare skriver huvudmannens representant att huvudmannen ser allvarligt på att regleringen inte följs och att huvudmannen i dialog med rektorn vid Odengymnasiet har skapat en plan för eleverna på respektive introduktionsprogram.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid tillsynen kunnat konstatera omfattande brister i skolans arbete med att erbjuda APL och utbildning på introduktionsprogram. Bristerna har medfört att elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och att fullfölja den utbildning som de har påbörjat kraftigt har begränsats. Bristerna som konstaterats måste betecknas som allvarliga. Utredningen visar även att bristerna pågått under en längre tid, inte sällan under de berörda elevernas hela studietid på skolan. Det är högst sannolikt att bristerna haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Det är således angeläget att bristerna inom detta centrala område snarast rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite. Grund för denna bedömning är också de övriga brister av allvarlig karaktär som konstaterats i detta beslut.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever vid Odengymnasiet tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att studieron brister påtagligt i flera klasser och undervisningsgrupper och att detta leder till att eleverna inte alltid kan koncentrera sig på skolarbetet under lektionstid. Den bristande studieron består i att det är hög ljudnivå under lektionerna, att elever pratar högt rakt ut, och att elever använder sin dator och sin mobiltelefon på ett sätt som stör undervisningen för dem själva och för andra. Det förekommer också att elever går in och ut i klassrummet under pågående lektion och på så sätt stör undervisningen. Vidare visar utredningen att det har varit bristande studiero under lång tid och att såväl lärare, elevhälsa som rektor känner till bristerna i studieron. Det framkommer visserligen att elevhälsan, tillsammans med lärarna, vidtagit vissa åtgärder i syfte att komma till rätta med den bristande studieron på ett av skolans program, men detta har inte varit tillräckligt då det fortfarande är bristande studiero på detta program samt andra program på skolan. Att skolmiljön inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Elever på teknikprogrammet berättar i intervju med Skolinspektionen att de inte har studiero under alla lektioner. Flera elever berättar att det är bristande studiero i svenska 2. Eleverna säger att deras klasskamrater inte respekterar läraren de har i den kursen vilket leder till att flera elever betar sig illa och att lektioner inte alltid kan genomföras. Enligt eleverna förekommer det – i svenska 2, men även på andra kurser – att klasskamrater går in och ut ur klassrummet under pågående lektion och samtidigt pratar högt med varandra och stör andra elever som vill arbeta. Det förekommer också, enligt elever på hantverksprogrammet, att klasskamrater spelar hög musik på sina mobiltelefoner under lektionstid. Ett annat störningsmoment enligt andra elever är att

klasskamrater använder sig av Snapchat och filmar varandra i små korta filmsekvenser under lektionerna. Vidare berättar elever att det finns ett mobilförbud på skolan, men trots det använder elever mobiltelefoner under lektionerna. En elev säger att lärarna brukar säga till de elever som stör undervisningen men att det beror på hur stora klasserna är vilken effekt detta får.

Andra elever som Skolinspektionen intervjuat berättar att det är bristande studiero under lektionerna i matematik, engelska och i mediekurserna. Enligt eleverna är det så stökigt under de lektionerna att de inte kan arbeta med de uppgifter som det är tänkt att de ska göra. Det finns flera elever i klassrummet som pratar högt och som inte slutar förrän läraren höjer rösten mot dem. Då är klasskamraterna tysta för stunden, men börjar prata igen efter en stund, enligt eleverna. Några av eleverna berättar att de frågat läraren i ett av ämnena om att få tillåtelse till att använda grupprum men att de har nekats detta. En elev berättar att det har varit brister i studieron, på det sätt som beskrivits, sedan åtminstone mars 2017. Några andra elever säger att det har varit bristande studiero i deras klass sedan augusti 2017. Dessa elever berättar att det finns flera elever i deras klass som stör undervisningen genom att spela datorspel under lektionstid och att detta medför att andra elever i klassen tappar koncentrationen och inte kan fokusera på uppgifterna.

Lärare säger i intervju med Skolinspektionen att det är pratigt mellan eleverna under vissa lektioner, och att de brukar säga till eleverna som stör att vara tysta, men att detta inte hjälper eftersom eleverna snart börjar prata igen. Det gäller framför allt år 3 på samhällsvetenskapsprogrammet, säger en lärare. En annan lärare säger att det är ett problem med studieron i ämnena filosofi och sociologi och att huruvida det är studiero eller inte i en klass är knutet till vilket ämne som lektionen handlar om. Vidare bekräftar lärare elevernas bild av att det förekommer att elever sitter med sina mobiler under lektionstid och använder sig av Snapchat. Lärare berättar att skolans beslutade ordningsregel om att mobiltelefonerna inte ska användas under lektionstid inte följs och att lärare inte är konsekventa med att säga åt eleverna att lägga undan mobilerna under lektionerna. Detta beror, enligt lärare, delvis på en tidigare incident på skolan när en lärare tog ifrån en elev mobiltelefonen och då blev påhoppad av eleven och fick fysiska skador. Efter det vill ingen lärare riskera att hamna i konflikt kring mobilanvändandet, säger lärare. En lärare berättar att det är ett problem på skolan att flera elevdatorer inte fungerar och eftersom det inte fungerar att använda datorerna använder eleverna istället sina privata mobiltelefoner för att kunna utföra sina skoluppgifter och detta går, enligt läraren, stick i stäv med skolans ordningsregler om mobilförbud under lektionerna.

Elevhälsan berättar i intervju med Skolinspektionen att skolan har haft problem med bristande studiero och att elevhälsan har varit inkopplade i arbetet med att förbättra studieron i en av klasserna på hantverksprogrammet. De identifierade bristerna i studieron på skolan fick elevhälsan kännedom om under vårterminen 2017. I den klass där elevhälsan arbetat med att förbättra studieron kränker eleverna varandra också, säger en representant ur elevhälsan. Vidare berättar elevhälsan att det har varit oroligt i flera klasser under höstterminen 2017, och att det förekommer grupperingar i en klass där eleverna också pratar rakt ut och kommenterar varandra under lektionstid.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att han är medveten om att det är bristande studiero i flera klasser. Vidare säger rektorn att skolan har vidtagit åtgärder för att förbättra studieron och att det har gett effekt genom ett förbättrat socialt klimat på skolan, men att det fortfarande är bristande studiero på samhällsvetenskapsprogrammet år 3 samt på teknikprogrammet år 1 och år 2. På Skolinspektionens fråga till rektorn vad han har fått till sig brister i de klasser som har bristande studiero svarar rektorn att han fick kännedom om att eleverna på hantverksprogrammet år 2 hade ett för litet klassrum under höstterminen 2017 när skolan befann sig i andra lokaler vilket, enligt rektorn, försvårade förutsättningarna att bedriva undervisning och inverkade negativt på elevernas beteende. Rektorn säger vidare att det var stökigt och oroligt i den klassen under hela höstterminen 2017 men att han först märkte det i slutet av terminen innan flytten till nya lokaler genomfördes.

Under våren 2017 genomförde Skolinspektionen en skolenkät med elever och pedagogisk personal inför tillsynen. På grund av för få svarande finns det ingen sammanställd statistik för elever, men för pedagogisk personal vid skolenheten har 68 procent av pedagogisk personal svarat på enkäten. Lägst värde och störst skillnad i jämförelse med samtliga medverkande skolenheter är det inom området studiero där indexvärdet för skolenheten är 4,9 jämfört med 7,2 för samtliga medverkande skolenheter i riket.

I Odengymnasiets Kvalitetsredovisning 2016/17 anges att trygghet och studiero är ett utvecklingsområde. Vidare framgår av kvalitetsredovisningen att elever går in och ut ur klassrummen och uppträder "störande", och att det är stökigt och hög ljudvolym i skolans uppehållsrum. Enligt kvalitetsredovisningen har elever uppgett att de har svårt att koncentrera sig och arbeta på lektionerna.

Huvudmannen har inkommit med kompletterande uppgifter till Skolinspektionen den 3 mars 2018 vad gäller en enkät som eleverna har svarat på beträffande elevernas upplevelse av trivsel och studiero på skolan. Av huvudmannens uppgifter framkommer att det fortfarande finns elever som inte upplever att de har god studiero under lektionerna. På påståendet "Jag har arbetsro under lektionerna" svarar 40 procent att det stämmer någorlunda. På påståendet "Jag trivs i min klass/grupp" svarar 45 procent av eleverna att det stämmer väl.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera omfattande brister inom området studiero. Såväl elever, lärare, elevhälsa som rektor har redogjort för hur studieron brister i flera klasser. Bristerna i arbetet med studieron måste betecknas som allvarliga. Utredningen visar att bristerna pågått under en längre tid och att de ansvariga på skolan känt till problemen. Även om vissa åtgärder har satts in i syfte att komma tillrätta med problemen så har dessa inte varit tillräckliga för att åtgärda bristerna. Den bristfälliga studiemiljön har medfört att många elever har svårt att koncentrera sig på undervisningen och påverkar därmed elevernas förutsättningar att kunna ta del av den undervisning och utbildning de har rätt till. Med hänsyn till den tid under vilken bristerna fortgått är det troligt att bristerna redan haft en negativ påverkan på elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen. Ju längre bristerna fortgår desto större blir de potentiella konsekvenserna för eleverna. Det är således angeläget att bristerna snarast rättas till.

Utöver bristerna i studieron har Skolinspektionen vid sin tillsyn bl.a. kunnat konstatera allvarliga brister i undervisningen när det gäller aktivt lärarstöd och individanpassning och i arbetet med särskilt stöd (se vidare områdena *Undervisning och lärande* samt *Extra anpassningar och särskilt stöd*). Skolinspektionens utredning visar på ett nära samband mellan bristerna i studieron på skolan och bristerna inom nyssnämnda områden. När så många förutsättningar för att bedriva en god utbildning brister, liksom grundläggande komponenter i undervisningen, är risken överhängande att eleverna inte når målen för utbildningen. Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Odengymnasiet inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att elevhälsans tid främst går åt till åtgärdande arbete och att elevhälsan endast i begränsad utsträckning används för förebyggande och hälsofrämjande insatser. Elevhälsan uppger att ett skäl till detta är hur situationen på skolenheten har sett ut under en längre tid och ger exempel på bristande studiero och många elever som är i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Elevhälsans arbete uppfyller inte författningarnas krav på att vara främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala

insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop.2009/10:165 s. 277).

I intervju med Skolinspektionen kan inte lärarna ge exempel på några förebyggande och hälsofrämjande insatser som elevhälsan har genomfört på skolenheten. Lärarna säger att de får stöd från elevhälsan om de behöver men att det har varit på förekommen anledning. Lärarna berättar att elevhälsan under höstterminen 2017 varit delaktig i arbetet med att förbättra studieron i en av klasserna på hantverksprogrammet.

Elevhälsan säger i intervju att de har varit inkopplade i skolans arbete med att skapa studiero men att det har varit på förekommen anledning. Vidare säger en representant ur elevhälsan att de inte har fått något uppdrag från rektorn att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan uppger att de arbetar med åtgärdande insatser där behov av deras professioner uppstår och att det varit en tid med många rektorsbyten på skolenheten och att det saknats en "röd tråd" i deras arbete. Enligt elevhälsan finns det rutiner nedskrivna men dessa inte är implementerade i verksamheten än. Vidare konstaterar representant ur elevhälsan att det finns flera områden som måste prioriteras på skolan som elevernas bristande studiero och den höga frånvaron.

Rektorn säger i intervju att elevhälsan på Odengymnasiet inte främst används förebyggande och hälsofrämjande utan att elevhälsans arbete till överhängande del är av åtgärdande karaktär utifrån uppkomna elevärenden. Vidare säger rektorn att elevhälsan varit ute i klasserna och presenterat sig och att elevhälsans arbete för att öka studieron har varit att arbeta med lärarnas ledarskapsroll i klassrummet. På Skolinspektionens fråga om rektorn gett elevhälsan i uppdrag att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande säger rektorn att han inte gjort det men att det enligt författningarna är så tydligt att elevhälsan ska göra det att han utgått från att de gör det. Vidare säger rektorn att elevhälsan inte gjort några insatser förutom arbetet med likabehandlingsplanen på skolan som kan anses vara förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövligt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid tillsynen kunnat konstatera brister inom området *Förutsättningar för lärande och trygghet*. Det har framkommit att elevhälsan vid Odengymnasiet har behövt koncentrera sig på åtgärdande insatser och enskilda elevärenden under en längre tid och inte haft möjlighet att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Utöver nämnda brist har Skolinspektionen vid sin tillsyn av Odengymnasiet kunnat konstatera brister inom ett antal centrala områden i skolans verksamhet. Bland annat har omfattande brister kunnat konstateras i undervisningen och studieron på skolenheten, liksom i arbetet med att utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Elevhälsans arbete har nästan uteslutande varit av förebyggande karaktär utifrån uppkomna behov vilket medfört att de olika professionerna i elevhälsan inte hunnit med att arbeta förebyggande och hälsofrämjande i någon större omfattning. Att elevhälsan inte arbetat förebyggande och hälsofrämjande kan delvis ha bidragit till att bristerna inom nämnda områden kunnat uppstå och fortgå under så lång tid. Ett fungerande sådant arbete är också av central betydelse för att bristerna inom dessa områden ska kunna avhjälpas.

De brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete som kunnat konstateras måste mot bakgrund av situationen på skolenheten betraktas som allvarliga. Det är sannolikt att dessa brister haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Det är angeläget att bristerna inom detta centrala område, som också har stark anknytning till bristerna på flertalet områden i detta beslut, snarast rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det saknas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten. Skolinspektionen konstaterar att den dokumentation som huvudman och rektor inkommit med när Skolinspektionen efterfrågat skolenhetens kvalitetsarbete inte kan anses utgöra ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete i skollagens mening. Detta eftersom det saknas en sammanställning av resultaten, liksom dokumenterad uppföljning av såväl skolenhetens resultat som av eventuella åtgärder som vidtagits tidigare läsår. Den dokumentation som finns anger förvisso vilka åtgärder som till viss del ska vidtas innevarande läsår, men då det saknas information om tidigare åtgärder och det inte finns någon dokumentation kring resultaten, går det inte att utläsa huruvida åtgärderna utgår från en analys av dessa resultat. Det framgår därtill av intervju med rektor att det för de elever som läser något

introduktionsprogram vid Odengymnasiet inte görs någon uppföljning av vare sig kunskapsresultat eller av resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Inte heller sker någon analys utifrån sådana resultat och därmed finns inte heller några utvecklingsåtgärder som beslutats eller vidtagits utifrån skolenhetens resultat. Eftersom det systematiska kvalitetsarbetet är centralt för en skolas utveckling och då utbildningen vid Odengymnasiet under lång tid haft brister i kvalitetsarbetet är detta allvarligt. Avsaknaden av kunskapsuppföljning med analys och åtgärder innebär att en viktig länk saknas för att utveckla undervisningen och därmed elevernas lärande. Detta strider mot författningarnas krav.

Även vid Skolinspektionens förra tillsyn av Odengymnasiet (då med namnet Odenplansgymnasiet), som genomfördes under hösten 2014 (dnr 43-2014:4261), konstaterades brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Liksom nu visade tillsynen under hösten 2014 att det inte fanns någon dokumentation över skolenhetens kvalitetsarbete och att det enbart gjordes begränsade analyser av elevernas kunskapsresultat. Det gjordes exempelvis inte någon analys av orsakerna till elevers höga ogiltiga frånvaro. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att nästan identiska brister återfinns även vid Skolinspektionens tillsyn våren 2018.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid en uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Skolinspektionen har inför tillsynen av Odengymnasiet begärt att huvudmannen ska skicka in skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Den dokumentation som huvudmannen har inkommit med inför tillsynen innehåller ingen samlad redogörelse för skolenhetens kunskapsresultat eller måluppfyllelsen i övrigt. Inte heller finns någon analys av resultatet och måluppfyllelsen eller redogörelse för vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att utveckla verksamheten.

Lärare säger i intervju med Skolinspektionen att de inte har varit delaktiga i att följa upp elevernas kunskapsresultat i de olika kurserna eller skolenhetens resultat överhuvudtaget. På Skolinspektionens fråga om innehållet på de kompetensutvecklingsdagar som genomförts har varit styrt utifrån skolenhetens behov svarar lärarna att det inte har varit utifrån skolenhetens specifika behov. Lärarna säger vidare att de har upplyst rektorn om bristen på läromedel och det stora behovet av att läromedel köps in till eleverna men att de fått till svar av rektorn att det inte går att köpa in på grund av den ekonomiska ram som huvudmannen bestämt.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att det inte finns någon sammanställning av kunskapsresultaten på skolenheten och att det inte heller fanns när han tillträdde sin tjänst som rektor i augusti 2017. Enligt rektorn har inte heller eleverna varit delaktiga i skolans likabehandlingsarbete. Rektorn uppger även att de insatser som är planerade att göras under vårterminen 2018 inte beslutats utifrån en analys av skolans behov. "Vi har inte gjort någon elevenkät och vi har inte dokumenterat detta arbete, mer än de incidentrapporter som har lett fram till att vi arbetar mycket med likabehandlingsplanen nu", säger rektorn. Enligt rektorn har man inte heller utrett orsakerna till elevers höga frånvaro från undervisningen eller genomfört insatser för att främja närvaron på skolan. Vidare säger rektorn att det inte har skett någon uppföljning och utvärdering av måloppfyllelsen för eleverna som läser något introduktionsprogram på skolan, och enligt rektorn har inte heller huvudmannen en tydlig plan för hur introduktionsprogrammen ska vara utformade.

Rektorn uppger vidare att de kompetensutvecklingsinsatser som har genomförts på skolenheten inte har varit utformade utifrån en analys av skolenhetens behov. När det gäller rektorns ansvar att fördela resurser inom skolenheten utifrån elevernas olika behov säger rektorn att han försöker se till helheten och göra en så bra bedömning som möjligt och en så bra fördelning som det går men att det är svårt som ny rektor att bilda sig en uppfattning om hur resurserna på lämpligast sätt bör fördelas i verksamheten.

På Skolinspektionens fråga till rektorn vilka resultat huvudmannen efterfrågar från skolenheten säger rektorn att det kan handla om personalfrågor och ekonomi. Det tas även, enligt rektorn, upp goda exempel och utmaningar i verksamheten.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövt.

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionens tillsyn har, som framgått ovan, visat på omfattande brister i det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå. Utredningen visar att kvalitetsarbetet varit bristfälligt under en avsevärd tid. Brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete kunde även konstateras vid Skolinspektionens förra tillsyn av verksamheten, hösten 2014.

Enligt Skolinspektionen kan bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet vara en avgörande förklaring till att allvarliga brister inom centrala områden kunnat uppstå på skolan och fortgå under så pass lång tid. Om verksamheten inte följs upp och analyseras ordentligt är det svårt för huvudman och rektor att skapa sig en bild av vad som fungerar bra och mindre bra, och vad som behöver utvecklas i verksamheten, och därmed att sätta in de åtgärder som krävs för att förbättra verksamheten. De brister som kunnat konstateras i verksamheten vid Skolinspektionens tillsyn, inom framförallt områdena undervisning och lärande, särskilt stöd, arbetsförlagt lärande, introduktionsprogram, studiero samt elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete, drabbar många elever och får särskilt kännbara konsekvenser för de elever i skolan som är mest utsatta. Om brister av det slag som nu kunnat konstateras i verksamheten på sikt ska kunna förhindras är det av central betydelse att ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete införs på skolenheten. Mot denna bakgrund är det angeläget att bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet snarast åtgärdas.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn för Odengymnasiet inte säkerställer att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Bedömningen görs mot bakgrund av att betygsättande lärare i flera fall inte gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper i de kurser som genomförs som APL. Vidare ges inte lärare alltid förutsättningar att göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper då det saknas underlag för att göra en sådan bedömning. Vid tillsynen har det också framkommit att rektorn är medveten om att lärarna inte har kunnat bedöma elevernas kunskaper utifrån de kunskapskrav som gäller för respektive kurser eftersom det saknats datorprogram och tillgång till möjlighet att genomföra laborationer i kursen kemi 1. Lärarnas betygssättning har därmed inte skett i enlighet med författningarnas krav.

Av 3 kap 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Som betyg på en kurs ska enligt skollagen någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg ska vidare bestämmas med hjälp av de kunskapskrav som har föreskrivits för en kurs. Av läroplanen framgår följande. Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs, beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt genom den aktuella undervisningen, och utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper.

I kunskapskraven för betyg E i kemi 1 står det bland annat att eleven i samråd med handledare ska kunna planera och genomföra experiment och observationer på ett

tillfredsställande sätt. Dessutom ska eleven kunna hantera kemikalier och utrustning på ett säkert sätt. Vidare ska eleven kunna tolka sina resultat, utvärdera sina metoder med enkla omdömen och motivera sina slutsatser med enkla resonemang.

Elever berättar i intervju med Skolinspektionen att lärare i kurserna inom medieinriktningen på samhällsvetenskapsprogrammet inte har kunnat bedöma elevernas kunskaper mot de högre kunskapskraven i vissa kurser på grund av att skolan inte har sett till att eleverna haft tillgång till det datorprogram som kurserna kräver. Vidare berättar elever som läser på teknikprogrammet att de inte har genomfört laborationer i kursen kemi 1 eftersom skolan inte har haft tillgång till salar med laborationsmöjligheter.

Elever som läser på hantverksprogrammet berättar att de moment de inte genomför under sin APL, till följd av att de inte har någon APL-plats, inte heller genomförs skolförlagt. Skolans APL-samordnare bekräftar elevernas beskrivning och säger att de elever som inte har en APL-plats, inte heller deltar i undervisningen av motsvarande moment på skolan. Vidare säger APL-samordnaren att eleverna bara kan genomföra vissa moment under sin APL – som exempelvis att kommunicera med och bemöta kunder –, och att det, när eleverna inte får möjlighet att praktisera detta, medför konsekvenser för eleverna då lärarna inte kan bedöma eleverna i dessa delar av kurserna. Detta resulterar, enligt APL-samordnaren, i att eleverna inte kommer att kunna nå målen för hantverksprogrammet.

Lärare bekräftar i intervju med Skolinspektionen att elever inte har haft tillgång till de datorprogram som kurserna kräver på samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation och att eleverna inte har kunnat genomföra laborationer i kursen kemi 1 under höstterminen 2017.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att han är medveten om att eleverna inte har kunnat bedömas på alla moment i kurserna eftersom det inte har funnits tillgång till laborationsmöjligheter och specifikt datorprogram för eleverna på samhällsprogrammet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket inte används i tillräcklig utsträckning för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Utredningen visar att eleverna inte går till skolbiblioteket och att skolbibliotekets litteratur inte heller används i undervisningen, annat än i undantagsfall. Detta beror dels på att skolbiblioteket saknar annan litteratur än skönlitteratur och dels på att skolbiblioteket inte varit öppet och tillgängligt för eleverna. Att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande strider mot författningarnas krav och försvårar skolans uppdrag att stimulera

elevernas intresse för läsning och litteratur samt att tillgodose deras behov av material inom undervisningen.

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165 s. 284).

Elever berättar i intervju med Skolinspektionen att skolbiblioteket inte har varit upplåst i skolans nya lokaler och att de inte använt sig av skolbibliotekets litteratur i undervisningen. Eleverna berättar att de innan flytten till nya lokaler vid årsskiftet 2017/18 var hänvisade till Stadsbiblioteket. Flera elever säger dock att de inte använde sig av Stadsbiblioteket och inte heller besökte detta. På Skolinspektionens fråga om lärarna pratat med eleverna om vad de kan använda biblioteket till säger eleverna att lärarna inte har gjort det.

Lärare säger i intervju med Skolinspektionen att de inte använder sig av skolbiblioteket men att de under höstterminen 2017 hade möjlighet att använda sig av ett kommunalt bibliotek. Vidare säger lärare att det nuvarande skolbiblioteket inte används vid tiden för tillsynen eftersom det, enligt lärare, inte är helt iordningställt. Enligt lärarna saknas det faktaböcker i skolbiblioteket. Representant ur elevhälsan säger att skolbiblioteket innehåller mest skönlitteratur och säger vidare att skolan måste se till att skolbiblioteket är öppet för eleverna.

Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att det finns ett skolbibliotek i skolans lokaler och att det är öppet men att "de inte är i mål" med att använda det ännu. Vidare säger rektorn att en lärare på skolan har fått i uppdrag att se över bokbeståndet och bland annat föreslå böcker som behöver köpas in. Det finns, enligt rektorn, många tankar kring hur skolbiblioteket ska användas framöver i undervisningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Värmdö Tekniska Utbildningar AB:s verksamhet vid Odengymnasiet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Wassén

Avdelningschef
Signerat av: Maria Wassén

X Karin Karlsson

Föredragande/Utdare
Signerat av: Karin Karlsson

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Odenplansgymnasiet

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Fakta om Odengymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värmdö Tekniska Utbildningar AB under våren 2018. Odengymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 30 januari 2018 och den 1 februari 2018.

Odengymnasiet är en fristående gymnasieskoleenhet som ligger i Hägersten i Stockholms kommun. Huvudman för skolenheten är Värmdö Tekniska Utbildningar AB med organisationsnummer 556383-6757. Vid tiden för tillsynen går det 157 elever på nationella program och 47 elever på något introduktionsprogram vid Odengymnasiet.

Skolinspektionen godkände i beslut den 30 september 2011 (dnr 32- 2011:1105) Värmdö Tekniska Utbildningar AB som huvudman för gymnasieskola (dåvarande Odenplansgymnasiet) i Stockholms kommun.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2016/17 fick 72 procent av eleverna som avslutade utbildningen vid skolenheten en gymnasieexamen. Genomsnittet i riket som helhet under detta läsår var 88 procent.

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2016/17 var den genomsnittliga betygspoängen hos de elever som avslutade utbildning på skolenheten 13,1. Detta kan jämföras med riksgenomsnittet för samtliga nationella program som var 14,2.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Under våren 2017 genomförde Skolinspektionen en skolenkät med elever och pedagogisk personal inför tillsynen. På grund av för få svarande finns det ingen sammanställd statistik för elever. Av den pedagogiska personalen vid skolenheten besvarade 68 procent enkäten. Lägst värde och störst skillnad i jämförelse med samtliga medverkande skolenheter i enkätomgången är det inom området studiero där indexvärdet för skolenheten är 4,9 jämfört med 7,2 för samtliga medverkande skolenheter.

Rektor anger i skolenhetens *Kvalitetsredovisning 2016/17* att trygghet och studiero är ett utvecklingsområde. Vidare framgår av kvalitetsredovisningen att elever går in och ut ur klassrummen och uppträder "störande", och att det är stökigt och hög ljudvolym i uppehållsrum. Enligt kvalitetsredovisningen har elever uppgett att de har svårt att koncentrera sig och arbeta på lektionerna. Det framgår också att det förekommer kränkande behandling mellan elever, och mot personal.

Av skolenhetens *Likabehandlingsplan 2017/18* anges att det inte har funnits någon kontinuerlig delaktighet från elever vid utformandet av likabehandlingsarbetet. Vidare framgår av samma plan att det vid årsskiftet 2016/17 fanns ett stort behov vid skolenheten att upprätta rutiner kring bemötande och förhållningssätt.

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.